

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/231768,Narodowy-Dzien-Pamieci-Duchownych-Niezlomnych-19-pazdziernika-2025.html>
02.03.2026, 12:23

Narodowy Dzień Pamięci Duchownych Niezłomnych – 19 października 2025

Tegoroczne obchody w Niepokalanowie poświęcone były osobie sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego – kapłana, którego życiorys, niczym soczewka, skupia losy tysięcy polskich duchownych prześladowanych przez dwa zbrodnicze totalitaryzmy. List do uczestników obchodów skierował zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski.

19.10.2025

[Kościół ks. Jerzy Popiełuszko Narodowy Dzień Pamięci Duchownych Niezłomnych](#)

Uroczystości rozpoczęły się w Warszawie przy grobie bł. ks. Jerzego Popiełuszki, gdzie uczestnicy oddali hołd męczennikowi. Kolejnym punktem obchodów było złożenie kwiatów przy pomniku św. Maksymiliana Marii Kolbego oraz na grobie ks. Grabowskiego w Niepokalanowie.

Program spotkania dopełniła Msza święta odprawiona w niepokalanowskiej bazylice.

- Szczególnie istotną rolę duchowieństwo odgrywało w czasach, gdy Polska traciła wolność i suwerenność. To kapłani często stawali się wówczas depozytariuszami utraconej państwowości i szafarzami patriotycznej sztafety pokoleń

- zazaczył w liście odczytanym przez dr. Marka Jedynaka, dyrektora Biura Prezesa IPN, zastępca prezesa Instytutu, dr hab. Karol Polejowski.

W czasie uroczystości można było zapoznać się z prezentacjami poświęconymi postaci ks. Blachnickiego: filmem *Operacja Baxis* w reżyserii Anity Gargas, reportażem radiowym „Wyzwolony prorok naszych czasów” autorstwa Andrzeja Urbańskiego oraz książką generała Andrzeja Kowalskiego „Zabity za prawdę”. Wszystkim projekcjom i rozmowom towarzyszyli ich autorzy.

W Warszawie zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski oddał hołd księdzu Jerzemu, składając kwiaty na jego grobie. Upamiętniliśmy też księdza Jana Zieję, niezłomnego kapłana, który zmarł dokładnie trzydzieści cztery lata temu – 19 października 1991 roku. Kwiaty pod poświęconą mu tablicą na warszawskich Jelonkach złożył zastępca dyrektora Biura Prezesa IPN Adam Stefan Lewandowski.

19 października – w 40. rocznicę bestialskiego mordu na ks. Jerzym Popiełuszcze – obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Duchownych Niezłomnych. Święto przypomina o roli, jaką w historii Polski odegrali duchowni, broniąc wiary oraz kształtując postawy patriotyczne. W okresie zaborów to właśnie kapłani byli często depozytariuszami utraconej państwowości. Jednym z najbardziej znanych duchownych, którzy poświęcili życie dla ojczyzny, jest ks. Ignacy Skorupka – kapelan żołnierzy biorących udział w Bitwie Warszawskiej, który zginął 14 sierpnia 1920 r. pod

Ossowem.

Wielu polskich kapłanów zginęło podczas II wojny światowej. Heroiczną postawą wykazał się św. o. Maksymilian Maria Kolbe – męczennik z Auschwitz, ale również księża zamordowani bestialsko w 1943 r. przez nacjonalistów ukraińskich – wskazuje uchwała Sejmu. Duchowni ginęli wraz z polskimi oficerami w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Bykowni i Kuropatach, byli mordowani jesienią 1939 r. w Piaśnicy, Bydgoszczy, Łobżenicy, Górze Klasztornej i innych miejscach naznaczonych niemiecką Zbrodnią Pomorską. Ginęli także, towarzysząc Powstańcom Warszawskim, towarzyszyli czynnej działalności antykomunistycznej w pierwszych latach po zakończeniu wojny i po powstaniu państwa komunistycznego, często wspierając działania podziemia niepodległościowego i prowadząc normalne życie jako duszpasterze diecezjalni i zakonnicy.

Ksiądz Franciszek Blachnicki (1921-1987) jest zaliczany do najwybitniejszych przedstawicieli polskiego duchowieństwa katolickiego w okresie PRL. Urodził się w dniu 24 marca 1921 roku w Rybniku. Przed wybuchem II wojny światowej był aktywnym uczestnikiem polskiego harcerstwa. We wrześniu 1939 roku, jako podchorąży Wojska Polskiego, uczestniczył w wojnie obronnej. W okresie okupacji niemieckiej podjął działalność konspiracyjną na terenie Górnego Śląska. Został aresztowany przez gestapo i w czerwcu 1940 roku został osadzony w niemieckim obozie koncentracyjnym KL Auschwitz, gdzie przebywał 13 miesięcy, z czego 9 miesięcy w kompanii karnej oraz przez prawie miesiąc w bunkrze głodowym. W marcu 1942 roku wyrokiem sądu niemieckiego został skazany na karę śmierci przez ścięcie gilotyną za działalność konspiracyjną przeciwko Trzeciej Rzeszy Niemieckiej. Po prawie 5 miesiącach pobytu w celi śmierci, został ułaskawiony, a karę śmierci zamieniono na 10 lat ciężkiego więzienia. Do końca wojny był osadzony w różnych więzieniach i obozach pracy przymusowej na terenie Niemiec.

Po zakończeniu II wojny światowej wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie i w 1950 roku przyjął święcenia kapłańskie. Największym i najbardziej dynamicznym dziełem życia ks. Franciszka Blachnickiego był oazowy Ruch Światło-Życie, w którym w latach 1964-1989 wzięło udział ok. 2 mln osób.

Był represjonowany przez władze komunistyczne w Polsce. Od lat 50-tych XX wieku do nagłej śmierci w 1987 roku był obiektem szykan i inwigilacji, które miały na celu ograniczenie zasięgu jego oddziaływania na polskie społeczeństwo, szczególnie na młodzież. Został skazany na karę pozbawienia wolności w 1961 roku, zaś po wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce, gdy pozostał na emigracji w Niemczech, prokuratura wojskowa wydała postanowienie o jego tymczasowym aresztowaniu i zarządziła poszukiwanie listem gończym, zarzucając kapłanowi „działalność na szkodę interesów PRL”.

Na emigracji w Carlsbergu ks. Franciszek Blachnicki założył Instytut Niepokalanej Matki Kościoła, Ośrodek „Marianum” i „Chrześcijańską Służbę Wyzwolenia Narodów”. Rozwijał też inicjatywy związane z działalnością Ruchu Światło-Życie.

Departament I MSW PRL umieścił wśród najbliższych współpracowników ks. Franciszka Blachnickiego w Carlsbergu agentów, w tym o pseudonimach „Yon” i „Panna”, wykonujących ofensywne zadania wywiadowcze na rzecz PRL-owskiego wywiadu na terenie Niemiec, które polegały między innymi na ścisłej inwigilacji kapłana oraz podejmowaniu działań zmierzających do destrukcji podejmowanych przezeń przedsięwzięć.

Polecamy:

- [Andrzej Sznajder: Ks. Franciszek Blachnicki – tarnogórzanin, który przepowiedział upadek komunizmu](#)
- [Andrzej Grajewski: Oskarżony ks. Franciszek Blachnicki](#)
- [„Kulisy historii”, odcinek 11: Rzec o ks. Franciszku Blachnickim](#)
- [„Dziedzictwo ks. Franciszka Blachnickiego: zapomniane czy zmarnowane – pro memoria w 100-lecie urodzin Niezłomnego Kapłana” – dyskusja online](#)
- [„Przystanek Historia”, odc. 57: „Oaza” ks. Blachnickiego na pustyni komunizmu](#)
- [Konferencja prasowa: Śledztwo dotyczące śmierci ks. Franciszka Blachnickiego](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 6/2023 – Światło-Życie](#)
- [Materiały IPN – Narodowy Dzień Pamięci Duchownych Niezłomnych](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Niepokalanów

Centrala

Kościół, Ks. Jerzy Popiełuszko, Narodowy Dzień Pamięci Duchownych Niezłomnych

Obchody